Säveltäminen yhtä kuin elämä

PS 19.9.2011

Musiikki: Ilmari Mäenpään unimaailmasta löytyy vilpittömyyden linkki

Säveltäjä Ilmari Mäenpään kotipaikka sijaitsee Kiiminkijoen varrella idyllisen maiseman keskellä.

Esajuha Posti

Säveltäjä **Ilmari Mäenpää** asuu vaimonsa ja seitsemän lapsensa kanssa Kiimingissä vanhassa pohjalaisessa, alun perin vuonna 1877 rakennetussa hirsitalossa. Suuresta pihapiiristä avautuu Kiiminkijoki inspiroivana lähteenä. Se on ollut tärkeä elementti Mäenpäälle muun muassa laulusarjassa Vihreä virta.

– Säveltäminen ja taide ovat minulle yhtä kuin elämä. Tajusin sen ensimmäistä kertaa yhdeksäntoistavuotiaana kun innostuin soittamisesta. Rätkin nuotteja nuotinnusohjelmalla ja tuli tarvetta löytää työkaluja sanottavan formalointiin. Se oli kaikkiaan kasvattava prosessi. Piti löytää sävellyksiin punainen lanka ja keskittyä dramaturgisen kaaren rakentamiseen, paljastaa nelikymppinen säveltäjä.

MÄENPÄÄ pohtii kuinka vanhemmassa musiikissa kiidetään sointiväreistä toiseen. Hän haluaa kertoa asiat visuaalisesti. Uuden musiikin ajattelutavassa säveltäjä kokee menevänsä vastavirtaan vallitsevan modernin musiikin suhteen.

– Säveltämisessä pitää uppoutua väreihin, tuoksuihin ja lämpötiloihin. Muistijäljet lapsuudesta ovat voimakkaasti läsnä taiteen tekemisessä. Värit inspiroivat, erityisesti läpinäkyvät värilliset lasit ja muovit. Samoin unimaailmasta löytyy vilpittömyyden linkki taiteen tekemiseen ja luonnonilmiöistä voi saada oivalluksia.

SÄVELTÄMISESSÄ voi joutua joskus myös umpikujaan. Säveltäjä on sisäänpäin kohdistuvien tunteiden vallassa, silloin mitataan myös ulkopuolisia suhteita.

– En usko, että säveltäjät olisivat hulluja. Se on kovaa työtä henkisesti, ja psyykkisesti pitää olla hyvässä kunnossa. Umpikujista ammattitaitoinen säveltäjä pääsee eteenpäin opittujen työkalujen avulla. Toisaalta kivuttomuus voi olla pulppuavaa ja eteenpäin vievä virta, kuten kävi säveltäessäni ensimmäistä jousikvartettoa vuonna 2007. Siinä on tartuntapintaa monenlaisille kuulijoille. Sen synty on visuaalisissa tunnetiloissa.

Sävellykset ovat universaalia kieltä. Ilmari Mäenpää on saanut palautetta monilta kulttuurialueilta laajalta kuulijakunnalta. Taideelämykset ovat vieneet taiteilijan sanomaa eteenpäin.

– Tärkeintä elämässäni on perhe. Toisena tulee merkitykselliseksi se, että olen tehnyt jotain luovaa, joka jää vielä jälkeeni. Tietynlainen kuolemattomuus.

VAIKKA säveltäjän tehtävänä on säveltää niin välillä on tärkeää olla säveltämättäkin.

– Kun yhdeksäntoistavuotiaana ilmoitin nykyiselle vaimolleni aikeistani, niin hän nauroi minulle ja muut tutut opastivat hankkimaan oikeita töitä. Mutta koin taiteen tekemisen olevan mun juttuni. Monet säveltäjät joutuvat kuitenkin esimerkiksi opettamaan saadakseen leipänsä.

– Olen sosiaalinen ihminen ja uppoudun moniin projekteihin. Vaimoni mielestä niitä tulisi välillä saattaa loppuunkin, nauraa Mäenpää.

Tulevia projekteja on. Työn alla ovat muun muassa soolopianoteos, Tietomaan näköalatorniin elektroakustista musiikkia, muutamia orkesteriteoksia kuten Dies Irae ja jalokaasusarjan Argon. Ja Mäenpään käsialaa ovat kohta avautuvat Jukka-Pekka Sarasteen uudet kotisivut.

Säveltäjä

Ilmari Mäenpää

Kuka: Syntynyt 1971 Oulussa.
Opiskellut: Oulun konservatoriossa 1993–96 musiikin teoriaa, sävellystä sekä pianoa ja saksofonia. Helsingin yliopistossa pääaineena musiikkitiede. FM 2001.
Kemi: Mäenpään Jousikvartetto nro 1 Länsi-Pohjan jousikvartetin konsertissa Kemin kirkossa ke 21.9. klo 19. Säveltäjä yleisön tavattavissa kulttuurikeskuksen Iris Cafessa klo 18–18.30. Ohjelmisto myös jousikvartetin konserteissa Suensaaren seurakuntatalossa Torniossa ti 20.9. klo 19 sekä Tervolan nuorisoseuralla to 22.9. klo 19.